

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΟΜΑΔΑ Α΄

A1.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα ονόματα των ζωγράφων της **Στήλης Α** και δίπλα το γράμμα της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί σωστά.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Αλβέρτος Ντύρερ	α. Με το μυστικισμό των προσώπων του θεωρείται ο προάγγελος του Μπαρόκ αλλά και της σύγχρονης ζωγραφικής.
2. Μποτιτσέλι	β. Ανήκει στην σχολή της Φλάνδρας και αποτυπώνει στους πίνακές του τις προσωπικές του φαντασιώσεις.
3. Τιτσιάνο	γ. Δημιούργησε σχολή στη Νυρεμβέργη και έγινε γνωστός για τις αυτοπροσωπογραφίες του.
4. Ιερώνυμος Μπος	δ. Οι πίνακές του «Κυνήγι στο χιόνι» και «Γάμος στο χωριό» αποκαλύπτουν ένα ρεαλισμό μοναδικό για την εποχή.
	ε. Στις ειδωλολατρικές σκηνές των έργων του έδινε συγκερασμένες τη χαρά και τη θλίψη. Η «Ανοϊξή» είναι ένα από τα πιο γνωστά έργα του.
	στ. Ανήκει στη σχολή της Βενετίας. Χαρακτηριστικό έργο του είναι «Ο άνθρωπος με το γάντι».

Μονάδες 8

A1.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. Επανάγωγή
- β. Δουλοπάροικοι
- γ. Μέγας Χάρτης (Μάγκνα Κάρτα)
- δ. Καταλανική Εταιρεία.

Μονάδες 12

A2.1. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται στην οικονομική ζωή των ανθρώπων στη Δυτική Ευρώπη προς το τέλος του Μεσαίωνα;

Μονάδες 15

A2.2. Ποιες είναι οι κοινωνικές συνέπειες της βιομηχανικής επανάστασης;

ΟΜΑΔΑ Β΄

- B1.** Επισημαίνοντας χωρία του κειμένου που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στην ερώτηση: Για ποιο λόγο και με ποιο τρόπο επιδίωξε ο Ρωμανός Α΄ ο Λεκαπηνός να επιλύσει το κοινωνικό πρόβλημα που τίθεται στο κείμενο;

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η πολιτική κρίση στα χρόνια της ανηλικιότητας του Κωνσταντίνου Ζ΄ Πορφυρογέννητου και ο φοβερός λιμός του 927 επέβαλαν την άμεση λήψη σοβαρών μέτρων. Η σειρά των Νεαρών του Ρωμανού Α΄ του Λεκαπηνού, του ίδιου του Κωνσταντίνου Ζ΄, του Νικηφόρου Φωκά, του Ιωάννη Τσιμισκή, του Βασιλείου Β΄, προσπαθούν ακόμη μία φορά να εξισορροπήσουν την κοινωνία και να εξασφαλίσουν το διαιτητικό χαρακτήρα του Κράτους. Η νέα νομοθεσία επαναφέρει το δίκαιο της προτιμήσεως και απαγορεύει τη διείσδυση των δυνατών στις αγροτικές κοινότητες. Ιδού πώς περιγράφει ο Ρωμανός Α΄ την κατάσταση: οι δυνατοί δεν ορρωδούν (διστάζουν) ενώπιον κανενός εμποδίου για να εξασφαλίσουν τα συμφέροντά τους [...]. Δηλαδή, [ο αυτοκράτορας αναφέρει ότι] συνάντησε ανθρώπους που έδειξαν τέτοια σκληρότητα και διάθεση πλουτισμού, ώστε αγόραζαν με εξευτελιστική τιμή, για να μην πει ότι καταβρόχθιζαν τις μικρές περιουσίες. Αποφασίζει ότι, αν η αγορά έχει γίνει σε τιμή μικρότερη από το μισό της πραγματικής, οι αγοραστές θα απομακρύνονται από το κτήμα όπως να πάρουν πίσω την παραμικρή αποζημίωση. Ο αυτοκράτορας συνεχίζει αναφέροντας όλες εκείνες τις κατηγορίες των δυνατών που δεν μπορούν να αποκτήσουν ιδιοκτησία στις αγροτικές κοινότητες [...]. Και ο αυτοκράτορας τελειώνει τη Νεαρά αναφέροντας ότι είναι περήφανος για τις νίκες του στο εξωτερικό και για την ανάκτηση των επαρχιών· τονίζει ότι δεν θα επιτρέψει στον εσωτερικό εχθρό να επαναδουλώσει τις επαρχίες.

Σβορώνος Ν. «Βυζαντινή Επαρχία» Αθήνα 1987

Μονάδες 25

- B2.** Επισημαίνοντας χωρία των κειμένων που σας δίνονται και αξιοποιώντας τις ιστορικές γνώσεις σας να εξηγήσετε την επίδραση των ιδεών του ανθρωπισμού στη διαμόρφωση της θρησκευτικής σκέψης.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Εάν δε με πείσουν, με επιχειρήματα από την Αγία Γραφή ή με αδιάσειστη λογική, δεν μπορώ να αναιρέσω τις θέσεις μου, γιατί δεν πιστεύω στο αλάθητο του πάπα, ούτε στο αλάθητο των συνόδων, γιατί όλοι γνωρίζουν ότι πολλές φορές και οι πάπες και οι σύνοδοι έχουν σφάλει και έχουν πέσει σε αντιφάσεις. Εγώ έχω πειστεί από τα βιβλικά επιχειρήματα που έχω ήδη αναφέρει, και είμαι απόλυτα ενωμένος με το λόγο του Θεού. Δεν μπορώ και δε θέλω να ανακαλέσω τίποτα, γιατί δεν είναι ορθό, και αντίθετα είναι επικίνδυνο να πράττει κανείς αντίθετα με τη φωνή της συνείδησής του. Ο Θεός ας με βοηθήσει.

Τμήμα από την απολογία του Λουθήρου στη δίαιτα του Βορμς.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η Βίβλος είναι ένα μεγάλο, απέραντο δάσος, όπου υπάρχουν κάθε είδους δέντρα. Απ' αυτά μπορεί ο καθένας ν' αδράξει λογής λογής καρπούς. Σ' αυτό το δάσος δεν υπάρχει ούτε ένα δέντρο που να μην το κούνησα, που να μη δοκίμασα τους καρπούς του.

Μ. Λουθήρου, *Λόγοι του τραπεζίου.*

Μονάδες 25

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**